

ارزیابی کارایی و رتبه‌بندی شعب یک بانک خصوصی با استفاده از

رویکرد تحلیل پوششی دومرحله‌ای و تکنیک رتبه‌بندی بردا

مهدی معمارپور، احسان واعظی*

دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.

*نویسنده مسئول

چکیده

بانک‌ها از جمله مراکز اقتصادی کشور به حساب می‌آیند که عملکرد آن‌ها در زمینه افزایش بهره‌وری و کارایی، موجب توسعه اقتصادی کشور می‌شود. بر این اساس، بررسی وضعیت عملکردی و کارا بودن یک بانک متأثر از عملکرد و کارایی شعب آن خواهد بود. هدف از این مقاله، بررسی کارایی و رتبه‌بندی ۱۲۱ شعبه بانک شهر در استان تهران می‌باشد. برای این منظور ابتدا از تحلیل پوششی دومرحله‌ای به منظور به دست آوردن کارایی دقیق شعب با در نظر گرفتن ۷ شاخص به‌عنوان متغیر ورودی، ۴ شاخص به‌عنوان متغیر میانی و ۱ شاخص به‌عنوان متغیر خروجی استفاده گردید که در مرحله اول ۵۱ شعبه کارا شدند که این تعداد در مرحله دوم به ۱۸ شعبه تقلیل یافتند. با مشخص شدن کارایی دقیق هر شعبه بعد از دو مرحله، جهت رتبه‌بندی شعبه‌ای که دارای کارایی یک بودند از روش کارایی متقاطع اندرسون-پیترسون و چارلز-کوپر استفاده شد. در مرحله آخر، با استفاده از تکنیک بردا نتایج حاصل از مدل‌های قبلی ترکیب شده و رتبه‌بندی نهایی شعب بانک انجام گرفته است.

واژه‌های کلیدی: تحلیل پوششی داده‌های دومرحله‌ای، کارایی متقاطع، شعب بانک خصوصی، تکنیک رتبه‌بندی بردا.

پذیرش: ۱۳۹۶/۱۰/۲۸

دریافت: ۱۳۹۶/۷/۵

۱- مقدمه

بسیاری از فرآیندهای سازمانی و سیستم‌های وابسته به آن‌ها، دارای ساختار دومرحله‌ای می‌باشند؛ به این ترتیب که خروجی به‌دست آمده از مرحله اول، به‌عنوان ورودی مرحله دوم مورد استفاده قرار می‌گیرد. فرآیندهای دومرحله‌ای علاوه بر ورودی‌ها و خروجی‌ها، دارای شاخص میانی نیز می‌باشند که در واقع همان خروجی به‌دست آمده از مرحله اول است. بر این اساس، در بسیاری از مطالعات تحلیل پوششی داده‌ها مشاهده شده است که واحدهای تصمیم‌گیرنده می‌توانند یک ساختار دومرحله‌ای داشته باشند. به‌عنوان مثال، اگر صنعت بانکداری را به‌عنوان یک فرآیند دومرحله‌ای در نظر بگیریم، ورودی‌های فناوری اطلاعات، نیروی انسانی و مبلغ سرمایه‌گذاری شده برای تولید سپرده‌ها در مرحله اول و همچنین تولید وام‌ها در مرحله دوم، مشترک می‌باشند. در واقع یک بانک، منابع خود را برای تولید خروجی‌هایی مانند وام و تسهیلات، سپرده‌ها و سایر فعالیت‌های خدماتی - به‌عنوان یک واحد تولیدی - مصرف می‌کند و متعاقباً، از این خروجی‌های میانی برای تولید سود

استفاده می‌کند. بنابراین فرآیندهای تولیدی بانک، فرآیند متوالی دومرحله‌ای هستند که گزینه‌ای جذاب برای مطالعات DEA دومرحله‌ای محسوب می‌شوند.

تاکنون مطالعات زیادی در مورد فرآیندهای دومرحله‌ای صورت گرفته است. سیفورد و ژو یک فرآیند دومرحله‌ای برای سنجش سودآوری و بازاریابی بانک‌های تجاری ایالات متحده آمریکا پیشنهاد کردند. در مرحله اول، سودآوری به این صورت سنجیده شده است که فناوری اطلاعات، نیروی انسانی و مبلغ سرمایه‌گذاری به‌عنوان ورودی‌ها استفاده می‌شوند و سود و درآمد معرف خروجی‌ها می‌باشند. در مرحله دوم، برای بازاریابی، سود و درآمد به‌عنوان ورودی‌ها به‌کاربرده می‌شوند؛ در صورتی که ارزش بازار، بازده‌ها و درآمد‌های هر سهم به‌عنوان خروجی‌ها به دست می‌آیند (سیفورد و ژو، ۱۹۹۹). کاو و هوانگ (۲۰۱۴) مجموعه‌ای از شرکت‌های بیمه تعاونی را با یک فرآیند دومرحله‌ای، از گرفتن حق بیمه و تولید سود، مورد بررسی قرار دادند. چن و همکارانش (۲۰۰۹) یک مدل DEA با منابع مشترک ورودی معرفی کردند. وانگ و چن برای مطالعه سودهای نهایی فناوری اطلاعات موجود در یک فرآیند دومرحله‌ای در سطح موسسات صنعت بانکداری (۲۷ موسسه) از DEA استفاده کردند. در مرحله اول، بانک‌ها، دارایی‌های ثابت، فناوری اطلاعات سرمایه‌گذاری شده و تعدادی از کارمندان را به‌عنوان ورودی به مصرف رساندند تا دلارهای امانت‌داده‌شده (سپرده و پول) را تولید کنند. در دومین مرحله، بانک‌ها دلارهای سپرده‌شده را به‌عنوان منبعی از وجوه سرمایه‌گذاری شده برای تولید اوراق بهادار و دادن وام‌ها، مصرف کردند. در نتیجه سود و بخشی از وام‌های به‌دست‌آمده، به‌عنوان خروجی‌های مرحله دوم در نظر گرفته شدند. بودجه فناوری اطلاعات، کارمندان و دارایی‌های ثابت، مستقیماً در هر دو مرحله مشترک هستند؛ در نتیجه آن‌ها باید به‌عنوان ورودی‌های مشترک هر دو مرحله عمل کنند. پس در این مورد، بیست و هفت DMU، سه نوع ورودی مشترک، یک شاخص میانی و دو خروجی برای مرحله دوم وجود داشته است. همچنین در این مسئله $\alpha 1$ تا $\alpha 3$ به ترتیب مقدار بهینه درصد مصرفی ورودی‌های مشترک برای هر مرحله بوده‌اند (وانگ و چن، ۲۰۱۰).

از سوی دیگر، کائو و هوانگ در سال‌های ۲۰۰۸ و ۲۰۱۱، یک مدل ورودی‌محور برای مرحله اول و یک مدل خروجی‌محور برای مرحله دوم به‌منظور اجتناب از اختلاف پیشنهاد دادند. با این وجود، ناسازگاری بین خروجی‌های مدل اول و ورودی‌های مدل دوم، می‌تواند روابط بین ۲ مرحله را قطع کند. پس به‌عنوان یک نتیجه، مدل DEA دومرحله‌ای نتوانست خروجی‌ها و به‌ویژه خروجی‌های افزایشی را در مجموعه دومرحله‌ای پیش‌بینی کند. به‌علاوه فقدان یادگیری عمومی و توانایی پیش‌بینی، کاربرد عملیاتی مدل را کاهش می‌دهد (کائو و هوانگ، ۲۰۰۸، کائو و هوانگ، ۲۰۱۱). بنابراین وجود یک ابزار یا تکنیک برای پیش‌بینی خروجی‌ها و کارایی DMU‌های ناکارا ضروری است. در جدول زیر خلاصه‌ای از تحقیقات صورت گرفته در صنعت بانکداری با استفاده از DEA آورده شده است.

جدول ۱- مشخصات تحقیقات صورت گرفته پیرامون روش‌های DEA در صنعت بانکداری.

سال	نتیجه تحقیق	محقق (محققین)	روش‌های DEA در صنعت بانکداری
۲۰۱۰	برآورد امتیازات	(آزاده و همکاران، ۲۰۱۰)	گروه اول
۲۰۱۱	کارایی هر یک از DMU ها	(آزاده و همکاران، ۲۰۱۱)	
۲۰۱۱	به صورت جداگانه	(سرسکومار و مهاپاترا، ۲۰۱۱)	
۲۰۱۱	(انفرادی)	(آلنجین و همکاران، ۲۰۱۱)	
۲۰۰۹		(وو و همکاران، ۲۰۰۹)	
۲۰۰۴		(وانینسکی، ۲۰۰۴)	
۲۰۰۹	طبقه‌بندی DMU ها به خوشه‌ها و دسته‌های مختلف بر حسب سطوح کارایی	(مصطفی، ۲۰۰۹)	گروه دوم
۲۰۰۹		(وو و همکاران، ۲۰۰۹)	
۲۰۰۶		(وو و همکاران، ۲۰۰۶)	
۲۰۰۸	توالی متقابل شبکه عصبی - تحلیل پوششی داده‌ها با قصد پردازش کردن اطلاعات	(لیائو و لی، ۲۰۰۸)	گروه سوم
۲۰۱۰		(سامایلنکو و همکاران، ۲۰۰۸)	
۲۰۰۸		(کلبی و بایراختار، ۲۰۰۹)	

در مجموع، این مطالعات، از تکنیک ترکیب‌سازی بهره‌برده‌اند و همچنین رویکرد ترکیبی را برای محدوده وسیعی از DMU ها مطابق جدول زیر به‌کاربرده‌اند.

جدول ۲- اثربخشی رویکرد ترکیبی برای محدوده‌های مختلف DMU ها.

سال اثر	محقق (محققین)	تعداد DMU ها	نام DMU
۲۰۰۹	(وو و همکاران، ۲۰۰۹)	۲۳	تامین‌کننده
۲۰۰۹	(مصطفی، ۲۰۰۹)	۶۲	شرکت (کمپانی) DMU های شبیه‌سازی شده
۲۰۰۹	(امروزنژاد و شال، ۲۰۰۹)	۱۰۰۰۰	شعب بانک
۲۰۰۶	(وو و همکاران، ۲۰۰۶)	۱۶۲	

هدف این پژوهش، رتبه‌بندی ۱۲۱ شعبه بانک شهر با استفاده از روش تحلیل پوششی داده‌ها می‌باشد. برای این منظور ابتدا متغیرهای ورودی، میانی و خروجی معرفی می‌گردد. سپس مدل مفهومی تحقیق بیان می‌شود و در قسمت یافته‌های پژوهش، نتایج مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

این تحقیق از نوع توصیفی و از نظر هدف، کاربردی می‌باشد. بر همین اساس در این مطالعه قصد بر آن است تا کارایی شعب شهر تهران یک بانک خصوصی (DMU ۱۲۱) بر اساس شاخص‌های جدول ۳ از طریق مدل تحلیل پوششی داده‌های دومرحله‌ای سنجیده شده و پس از شناسایی شعب کارا، رتبه‌بندی آن‌ها انجام شود. شاخص‌های ورودی، میانی و خروجی توسط هر شعبه، سالانه جمع‌آوری می‌شود و به شعبه مرکزی ارسال می‌گردد. مبنای تعریف شاخص‌های ورودی نظیر تعداد مشتریان، تعداد کارکنان، میزان دارایی و... تلاش هر شعبه جهت جذب منابع می‌باشد که توسط شعبه مرکزی تعریف گردیده است. شاخص‌های میانی واسطه بین ورودی‌ها و خروجی‌ها می‌باشند و باعث ایجاد سود نهایی هر شعبه می‌گردند که این شاخص‌ها نیز توسط شعبه مرکزی بانک شهر تعریف شده‌اند. لازم به ذکر است ما در این پژوهش، داده‌های مربوط به سال ۱۳۹۴ را بر اساس گزارش دریافتی از شعبه مرکزی بانک شهر مبنای قرار داده‌ایم.

جدول ۳- فهرست شاخص‌های ورودی، خروجی و میانی به منظور مدل‌سازی تولید دومرحله‌ای شعب بانک خصوصی.

ورودی‌ها	متغیرهای میانی	خروجی‌ها
تعداد کارکنان	نسبت درآمدهای غیر	سود و
میزان دارایی‌ها	مشاع به کارکنان	زیان
منابع (سپرده‌ها)	نرخ موثر منابع	
تسهیلات	سراجه منابع به مشتری	
مطالبات	سراجه مصارف به مشتری	
تعداد مشتریان		
متراز شعبه		

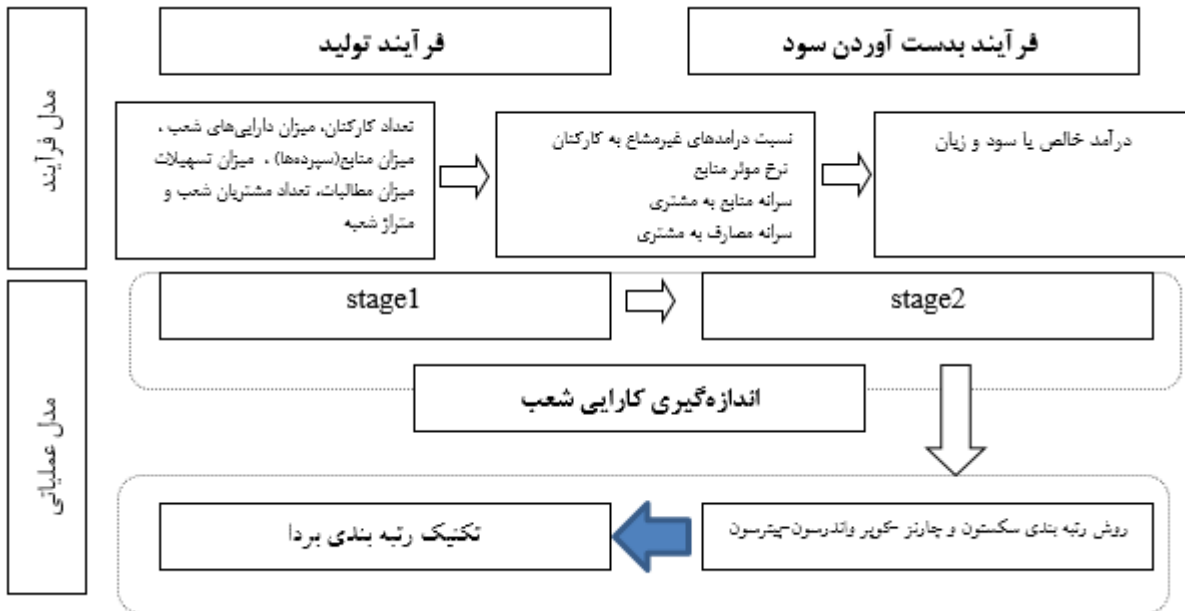
در ادامه با توجه به متغیرهای جدول ۳ و مطابق با دیاگرام در شکل ۱ به رتبه‌بندی شعب می‌پردازیم.

شکل ۱ بیان می‌کند برای رتبه‌بندی شعب بانک شهر ابتدا باید متغیرهای ورودی و متغیرهای میانی را به عنوان مرحله اول (stage 1) و سپس متغیرهای میانی و متغیرهای خروجی را به عنوان مرحله دوم (stage 2) در نظر گرفت. همچنین پس از تحلیل پوششی دومرحله‌ای، برای رتبه‌بندی نقاط مرزی ابتدا باید از روش رتبه‌بندی سکستون، چارنر - کوپر و اندرسون - پیترسون استفاده نمود و سپس با تکنیک بردا رتبه‌بندی نهایی انجام گیرد. برای تعیین کارایی شعب، ۱۲ متغیر تعریف شده‌اند که جهت تمامی متغیرها به جز مطالبات، مثبت می‌باشد. با عکس کردن این متغیر، جهت تمامی متغیرها مثبت می‌شود. در ادامه از طریق فرمول زیر داده‌ها را نرمال‌سازی و بدون واحد در نظر می‌گیریم.

$$n_{ik} = \frac{r_{ik}}{\left(\sum_{i=1}^m r_{ik}\right)} \quad (1)$$

لازم به ذکر است رابطه $3(m + s) \leq n$ که بیانگر رابطه تعداد ورودی‌ها و خروجی‌ها با تعداد واحدهای تصمیم‌گیری می‌باشد، برای مرحله اول و دوم و همچنین کارایی دو مرحله برقرار می‌باشد.

شکل ۱- مدل مفهومی تحقیق: نمودار مدل سازی تولید دومرحله‌ای در بانک خصوصی.

۳- یافته‌های پژوهش

با توجه به توضیحات ارائه شده، دیاگرام مدل فرآیند تولید دومرحله‌ای به شرح ذیل می‌باشد:

شکل ۲- فرآیند تولید دومرحله‌ای.

همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، متغیر Z به‌عنوان شاخص میانی عمل می‌کند. به عبارتی Z ، در مرحله اول به‌عنوان خروجی تولید می‌شود و در مرحله دوم، به‌عنوان ورودی مصرف می‌گردد. در نتیجه امکان دارد مرحله دوم برای رسیدن به یک کارایی بهتر، میزان Z را کاهش دهد که این عمل به کاهش کارایی مرحله اول منجر می‌شود. در واقع، مدل در جهت بهینه کردن کارایی، میزان شاخص میانی Z را افزایش یا کاهش خواهد داد. به این منظور کارایی مرحله (۱) و مرحله (۲) واحد DMU_k و کارایی DMU_k را به‌صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$E_K^1 = \max \frac{\sum_{c=1}^h w_c z_{ck}}{\sum_{i=1}^r q_i x_{ik}}, \quad E_K^2 = \max \frac{\sum_{j=1}^s o_j y_{jk}}{\sum_{c=1}^h w_c z_{ck}}, \quad E_K = \max \frac{\sum_{j=1}^s o_j y_{jk}}{\sum_{i=1}^r q_i x_{ik}}$$

Therefore, we have:

$$E_K = E_K^1 * E_K^2.$$

(۲)

جدول ۴- نتایج حاصل از مدل عملکردی CCR ورودی محور در مرحله اول برای ۱۲۱ شعبه بانک خصوصی.

کارایی	شعبه	کارایی	شعبه	کارایی	شعبه
۰,۸۱۹	۵۰۹	۱	۵۱۷	۱	۲۰۱
۰,۸۱۷	۴۸۳	۱	۵۱۸	۱	۲۰۵
۰,۸۰۵	۲۰۷	۱	۵۲۰	۱	۲۱۱
۰,۷۹۴	۲۲۴	۱	۵۲۲	۱	۲۱۶
۰,۷۷۹	۳۱۵	۱	۵۲۳	۱	۲۱۸
۰,۷۷۱	۲۱۳	۱	۵۳۰	۱	۲۱۹
۰,۷۵۶	۵۲۴	۱	۵۳۱	۱	۲۲۱
۰,۷۴۸	۴۰۵	۱	۵۳۲	۱	۲۲۷
۰,۷۴۳	۳۳۶	۱	۵۳۳	۱	۲۴۰
۰,۷۴۳	۵۳۵	۱	۵۳۷	۱	۲۴۴
۰,۷۴۲	۲۳۱	۰,۹۹۹	۳۳۱	۱	۲۴۸
۰,۷۲۶	۲۱۴	۰,۹۹۵	۲۴۲	۱	۲۵۳
۰,۷۱۵	۴۷۲	۰,۹۹۳	۳۵۴	۱	۲۶۵
۰,۷۰۶	۵۱۴	۰,۹۷۹	۵۰۴	۱	۳۳۸
۰,۶۹۷	۴۷۶	۰,۹۶۹	۲۶۲	۱	۳۴۵
۰,۶۹۴	۲۲۸	۰,۹۶۸	۳۷۹	۱	۳۵۰
۰,۶۸۶	۲۳۰	۰,۹۵۲	۴۸۴	۱	۳۵۲
۰,۶۷	۲۴۷	۰,۹۵۱	۵۱۹	۱	۳۵۵
۰,۶۷	۵۳۸	۰,۹۴۶	۵۳۶	۱	۳۵۶
۰,۶۶۶	۵۲۱	۰,۹۴۴	۲۵۲	۱	۳۸۲
۰,۶۶۵	۲۲۰	۰,۹۴۴	۴۹۸	۱	۳۸۳
۰,۶۵۴	۲۲۳	۰,۹۳۸	۲۳۸	۱	۳۸۴
۰,۶۲۶	۵۱۵	۰,۹۱۸	۴۷۵	۱	۴۷۳
۰,۶۲۳	۲۵۵	۰,۹۱۵	۳۳۴	۱	۴۷۴
۰,۶۰۴	۳۶۱	۰,۹۱۱	۵۲۹	۱	۴۷۷
۰,۶۰۳	۵۰۷	۰,۸۹۶	۳۳۵	۱	۴۷۸
۰,۵۷۶	۲۰۲	۰,۸۸۳	۴۹۲	۱	۴۷۹
۰,۵۴۸	۴۹۳	۰,۸۸	۲۰۴	۱	۴۸۰
۰,۵۱۳	۲۰۸	۰,۸۷۹	۳۴۶	۱	۴۸۶
۰,۵۱۱	۲۵۱	۰,۸۷۷	۳۱۶	۱	۴۸۷
۰,۵۱	۳۶۳	۰,۸۷۲	۵۲۸	۱	۴۸۹
۰,۴۹۶	۵۰۶	۰,۸۶۹	۴۸۵	۱	۴۹۰
۰,۴۷۹	۳۲۲	۰,۸۶۹	۵۱۲	۱	۴۹۱
۰,۴۷۳	۲۶۴	۰,۸۵۵	۳۴۷	۱	۴۹۴
۰,۴۷۱	۳۲۵	۰,۸۵۴	۵۲۶	۱	۴۹۵
۰,۴۵۲	۲۳۹	۰,۸۵۱	۵۰۱	۱	۴۹۶
۰,۴۴۸	۲۲۲	۰,۸۴۹	۲۳۵	۱	۴۹۹
۰,۴۴۲	۲۱۰	۰,۸۳۵	۵۱۰	۱	۵۰۲
۰,۴۴۱	۲۰۶	۰,۸۳۴	۲۰۹	۱	۵۰۵
		۰,۸۲۷	۴۸۱	۱	۵۱۳
		۰,۸۲۵	۳۲۹	۱	۵۱۶

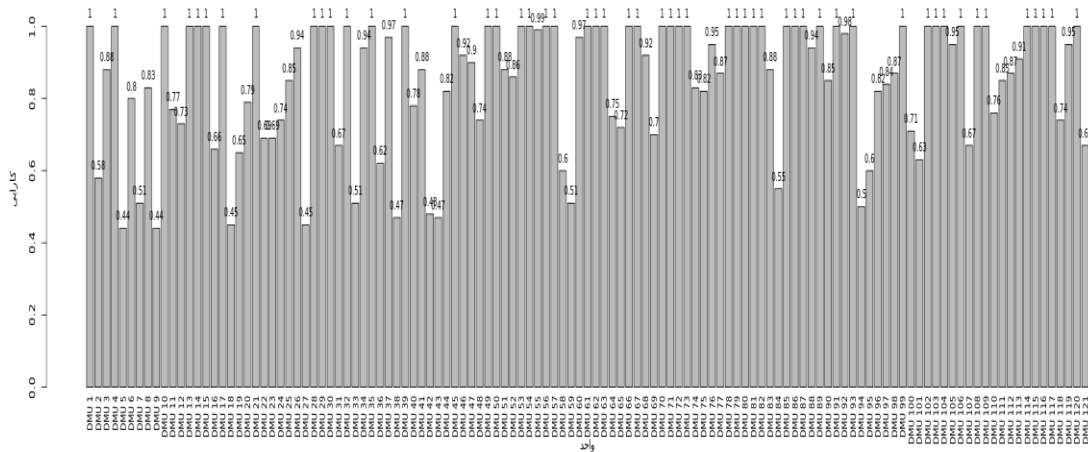
جدول ۵- نتایج حاصل از مدل عملکردی CCR ورودی محور در مرحله دوم برای ۱۲۱ شعبه بانک خصوصی.

کارایی	شعبه	کارایی	شعبه	کارایی	شعبه
۰,۵۲۷	۵۳۳	۰,۷۴۸	۳۲۲	۱	۲۰۱
۰,۵۱۶	۵۱۶	۰,۷۴۷	۳۷۹	۱	۲۰۲
۰,۵۱۳	۵۱۸	۰,۷۴۲	۵۲۳	۱	۲۱۰
۰,۵۱۳	۵۳۸	۰,۷۳۶	۲۴۲	۱	۲۱۸
۰,۵۰۶	۴۷۷	۰,۷۳۲	۳۴۷	۱	۲۱۹
۰,۵۰۶	۴۹۲	۰,۷۲	۴۰۵	۱	۲۲۰
۰,۴۹۹	۲۴۸	۰,۷۰۶	۲۲۸	۱	۲۲۱
۰,۴۹۳	۳۳۵	۰,۶۸۹	۳۳۱	۱	۲۵۱
۰,۴۸۸	۵۰۱	۰,۶۸۷	۲۱۱	۱	۲۵۳
۰,۴۸۶	۵۰۲	۰,۶۸۷	۴۹۳	۱	۲۶۵
۰,۴۶۳	۴۸۱	۰,۶۸۶	۳۵۶	۱	۳۱۵
۰,۴۴۱	۵۲۸	۰,۶۸۱	۲۰۷	۱	۳۲۵
۰,۴۲۷	۵۱۲	۰,۶۷۵	۲۱۳	۱	۳۳۶
۰,۴۲۵	۴۷۴	۰,۶۷۴	۲۰۶	۱	۳۸۲
۰,۴۲۴	۵۱۷	۰,۶۷۴	۳۴۵	۱	۴۹۹
۰,۴۲۲	۵۰۹	۰,۶۷۲	۳۴۶	۱	۵۲۴
۰,۴۰۹	۴۹۱	۰,۶۶۵	۲۰۹	۱	۵۳۰
۰,۴۰۸	۵۲۲	۰,۶۶۱	۴۹۵	۱	۵۳۷
۰,۴۰۷	۵۲۱	۰,۶۵۸	۵۰۶	۰,۹۶۸	۲۶۴
۰,۴۰۶	۳۵۲	۰,۶۵۴	۲۳۵	۰,۹۵۵	۲۳۹
۰,۴۰۲	۴۸۷	۰,۶۵۴	۳۵۵	۰,۹۵۵	۳۶۱
۰,۴۰۱	۴۹۴	۰,۶۴۳	۲۵۲	۰,۹۴۶	۲۰۵
۰,۳۹۹	۵۱۵	۰,۶۴۱	۵۲۶	۰,۹۳۶	۳۱۶
۰,۳۹۴	۴۹۶	۰,۶۰۷	۴۸۴	۰,۹۱	۲۱۶
۰,۳۹۳	۴۹۸	۰,۶۰۲	۲۶۲	۰,۹۰۹	۳۵۴
۰,۳۹۲	۵۱۳	۰,۵۹۴	۲۰۴	۰,۸۸	۲۲۴
۰,۳۸۵	۴۷۲	۰,۵۸۹	۲۴۰	۰,۸۷۳	۲۵۵
۰,۳۸۴	۵۲۰	۰,۵۸۳	۵۲۹	۰,۸۵۶	۲۳۰
۰,۳۸۴	۵۳۲	۰,۵۸۱	۴۷۶	۰,۸۵۲	۵۳۱
۰,۳۷	۵۱۴	۰,۵۷۴	۵۳۶	۰,۸۴۷	۲۳۱
۰,۳۶۹	۴۷۳	۰,۵۶۸	۵۳۵	۰,۸۴۴	۲۴۴
۰,۳۵۷	۵۰۴	۰,۵۶۵	۳۲۹	۰,۸۴۳	۴۸۶
۰,۳۵۲	۴۸۳	۰,۵۶۵	۵۱۰	۰,۸۳۶	۳۸۳
۰,۳۴۸	۴۷۸	۰,۵۵۸	۵۱۹	۰,۸۳۲	۲۰۸
۰,۳۴۷	۳۸۴	۰,۵۴۷	۳۶۳	۰,۸۲۷	۲۱۴
۰,۳۴۱	۴۸۰	۰,۵۴۴	۴۸۵	۰,۸۱۸	۲۲۷
۰,۳۳۹	۴۹۰	۰,۵۳۹	۲۳۸	۰,۸۱۴	۲۲۲
۰,۳۳۸	۴۷۹	۰,۵۳۳	۴۷۵	۰,۷۸۶	۳۳۴
۰,۳۲۹	۴۸۹	۰,۵۳۲	۳۵۰	۰,۷۶۵	۲۴۷
۰,۵۳	۰,۵۳	۰,۵۳	۲۲۳	۰,۷۵۹	۵۰۵
۰,۵۲۸	۰,۵۲۸	۰,۵۲۸	۵۰۷	۰,۷۵۶	۳۳۸

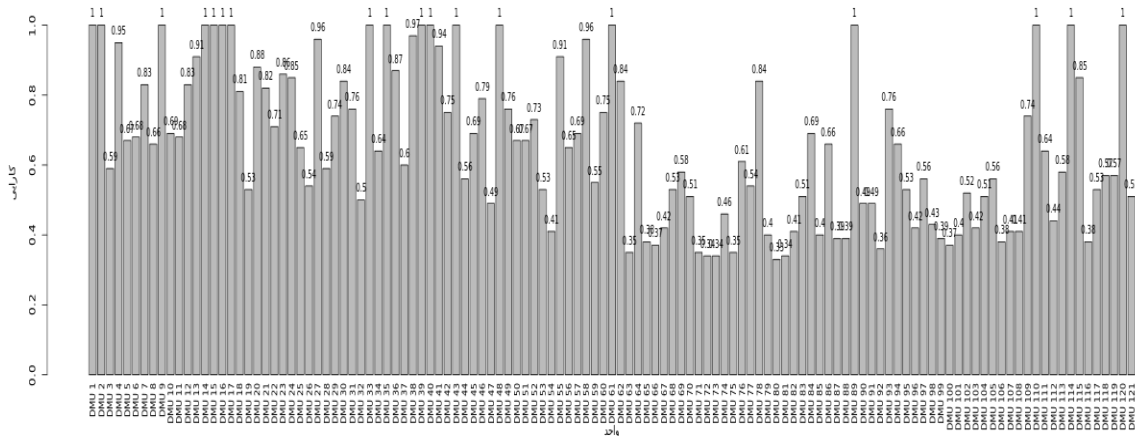
جهت محاسبه عملکرد واحد دومرحله‌ای، دو مدل CCR و ورودی‌محور، مجزا در نظر گرفته شده است. بر این اساس، نتیجه تجزیه و تحلیل ۱۲۱ واحد تصمیم‌گیری با استفاده از نرم‌افزار DEA FRONTIER و استفاده از مدل پوششی ورودی‌محور بازده به مقیاس متغیر، با ۷ ورودی (تعداد کارکنان، میزان دارایی، میزان سپرده‌ها، تسهیلات، مطالبات، تعداد مشتریان و متراژ شعبه) و ۴ خروجی (نسبت درآمدهای غیر مشاع به کارکنان، نرخ موثر منابع، سرانه منابع به مشتری و سرانه مصارف به مشتری) نشان می‌دهند که در مرحله اول ۵۱ واحد کارا و ۷۰ واحد ناکارا هستند. نتیجه حاصل در جدول ۴ ارائه شده است. در مرحله دوم، ۴ خروجی قبل به‌عنوان ورودی و خروجی سود و یا زیان به‌عنوان تک خروجی موردبررسی قرار گرفته است. در این مرحله، ۱۸ واحد کارا بوده و ۱۰۳ واحد، ناکارا تشخیص داده شده‌اند. نتایج حاصل در جدول ۵ ارائه شده است. شکل‌های زیر نحوه پراکندگی DMU ها را در دو مرحله نشان می‌دهند.

کارایی واحدها

شکل ۳- نتایج کارایی ۱۲۱ شعبه بانک در مدل CCR ورودی‌محور مرحله اول.

کارایی واحدها

شکل ۴- نتایج کارایی ۱۲۱ شعبه بانک در مدل CCR ورودی‌محور مرحله دوم.

نتایج جداول ۴ و ۵ نشان‌دهنده امتیازات کارایی بالاتر و موثرتر DMU ها در مرحله اول است. تعداد DMU های کارا در مرحله اول بیشتر از تعداد DMU های کارا در مرحله دوم است، ($28 < 50$). همچنین میزان میانگین کارایی در مرحله اول، ($0/866$)، بیشتر از میزان میانگین کارایی در مرحله دوم، ($0/781$)، است. این اختلاف بین خروجی‌های دو مدل نشان می‌دهد که اغلب DMU ها به‌صورت درستی، کارایی تولید را در سطح هم‌ارز یا مساوی کارایی سود به‌دست‌آمده تفسیر نکرده‌اند. برای رتبه‌بندی DMU ها کافی است کارایی مرحله یک را در کارایی مرحله دو ضرب کنیم تا کارایی نهایی هر شعبه به دست آید. در جدول زیر کارایی نهایی هر شعبه و رتبه آن آورده شده است.

جدول ۶- نتایج حاصل از مدل عملکردی CCR دومرحله‌ای ۱۲۱ شعبه بانک خصوصی.

رتبه	کارایی	شعبه	رتبه	کارایی	شعبه	رتبه	کارایی	شعبه
۸۳	۰,۴۲۲۰۲۴	۵۳۵	۴۲	۰,۵۸۹	۲۴۰	۱	۱	۲۰۱
۸۴	۰,۴۱۵۲۸۸	۵۰۱	۴۳	۰,۵۸۷۲۱۶	۲۳۰	۱	۱	۲۱۸
۸۵	۰,۴۰۹	۴۹۱	۴۴	۰,۵۸۳۳۳۸	۲۶۲	۱	۱	۲۱۹
۸۶	۰,۴۰۸	۵۲۲	۴۵	۰,۵۷۷۸۶۴	۴۸۴	۱	۱	۲۲۱
۸۷	۰,۴۰۶	۳۵۲	۴۶	۰,۵۷۶۸۲	۳۶۱	۱	۱	۲۵۳
۸۸	۰,۴۰۴۹۵۷	۴۷۶	۴۷	۰,۵۷۶	۲۰۲	۱	۱	۲۶۵
۸۹	۰,۴۰۲	۴۸۷	۴۸	۰,۵۵۵۲۴۶	۲۳۵	۱	۱	۳۸۲
۹۰	۰,۴۰۱	۴۹۴	۴۹	۰,۵۵۴۶۱	۲۰۹	۱	۱	۴۹۹
۹۱	۰,۳۹۴	۴۹۶	۵۰	۰,۵۴۸۲۰۵	۲۰۷	۱	۱	۵۳۰
۹۲	۰,۳۹۲	۵۱۳	۵۱	۰,۵۴۷۴۱۴	۵۲۶	۱	۱	۵۳۷
۹۳	۰,۳۸۴۵۵۲	۵۲۸	۵۲	۰,۵۴۳۸۷۹	۲۵۵	۱۱	۱۱	۲۰۵
۹۴	۰,۳۸۴	۵۲۰	۵۳	۰,۵۴۳۰۰۴	۵۳۶	۱۲	۱۲	۲۱۶
۹۵	۰,۳۸۴	۵۳۲	۵۴	۰,۵۳۸۵۶	۴۰۵	۱۳	۱۳	۳۵۴
۹۶	۰,۳۸۲۹۰۱	۴۸۱	۵۵	۰,۵۳۲	۳۵۰	۱۴	۱۴	۵۳۱
۹۷	۰,۳۷۶۴۷۶	۴۹۳	۵۶	۰,۵۳۱۱۱۳	۵۲۹	۱۵	۱۵	۲۴۴
۹۸	۰,۳۷۱۰۶۳	۵۱۲	۵۷	۰,۵۳۰۶۵۸	۵۱۹	۱۶	۱۶	۴۸۶
۹۹	۰,۳۷۰۹۹۲	۴۹۸	۵۸	۰,۵۲۷	۵۳۳	۱۷	۱۷	۳۸۳
۱۰۰	۰,۳۶۹	۴۷۳	۵۹	۰,۵۲۲۷۲	۲۰۴	۱۸	۱۸	۳۱۶
۱۰۱	۰,۳۶۴۶۷۲	۲۲۲	۶۰	۰,۵۲۰۴۲۵	۲۱۳	۱۹	۱۹	۲۲۷
۱۰۲	۰,۳۵۸۲۹۲	۳۲۲	۶۱	۰,۵۱۶	۵۱۶	۲۰	۲۰	۳۱۵
۱۰۳	۰,۳۴۹۵۰۳	۵۰۴	۶۲	۰,۵۱۳	۵۱۸	۲۱	۲۱	۵۰۵
۱۰۴	۰,۳۴۸	۴۷۸	۶۳	۰,۵۱۲۵۵	۲۴۷	۲۲	۲۲	۳۳۸
۱۰۵	۰,۳۴۷	۳۸۴	۶۴	۰,۵۱۱	۲۵۱	۲۳	۲۳	۵۲۴
۱۰۶	۰,۳۴۶۶۲	۲۲۳	۶۵	۰,۵۰۶	۴۷۷	۲۴	۲۴	۳۳۶
۱۰۷	۰,۳۴۵۶۱۸	۵۰۹	۶۶	۰,۵۰۵۵۸۲	۲۳۸	۲۵	۲۵	۵۲۳
۱۰۸	۰,۳۴۳۷۱	۵۳۸	۶۷	۰,۴۹۹	۲۴۸	۲۶	۲۶	۲۴۲
۱۰۹	۰,۳۴۱	۴۸۰	۶۸	۰,۴۸۹۹۶۴	۲۲۸	۲۷	۲۷	۳۷۹
۱۱۰	۰,۳۳۹	۴۹۰	۶۹	۰,۴۸۹۲۹۴	۴۷۵	۲۸	۲۸	۳۳۴
۱۱۱	۰,۳۳۸	۴۷۹	۷۰	۰,۴۸۶	۵۰۲	۲۹	۲۹	۲۲۴
۱۱۲	۰,۳۳۹	۴۸۹	۷۱	۰,۴۷۲۷۳۶	۴۸۵	۳۰	۳۰	۳۳۱
۱۱۳	۰,۳۲۶۳۶۸	۵۰۶	۷۲	۰,۴۷۱۷۷۵	۵۱۰	۳۱	۳۱	۲۱۱
۱۱۴	۰,۳۱۸۳۸۴	۵۰۷	۷۳	۰,۴۷۱	۳۲۵	۳۲	۳۲	۳۵۶
۱۱۵	۰,۲۹۷۲۳۴	۲۰۶	۷۴	۰,۴۶۶۱۲۵	۳۲۹	۳۳	۳۳	۳۴۵
۱۱۶	۰,۲۸۷۵۸۴	۴۸۳	۷۵	۰,۴۵۷۸۶۴	۲۶۴	۳۴	۳۴	۲۲۰
۱۱۷	۰,۲۷۸۹۷	۳۶۳	۷۶	۰,۴۴۶۷۹۸	۴۹۲	۳۵	۳۵	۴۹۵
۱۱۸	۰,۲۷۵۲۷۵	۴۷۲	۷۷	۰,۴۴۲	۲۱۰	۳۶	۳۶	۳۵۵
۱۱۹	۰,۲۷۱۰۶۲	۵۲۱	۷۸	۰,۴۴۱۷۲۸	۳۳۵	۳۷	۳۷	۲۳۱
۱۲۰	۰,۲۶۱۲۲	۵۱۴	۷۹	۰,۴۳۱۶۶	۲۳۹	۳۸	۳۸	۳۴۷
۱۲۱	۰,۲۴۹۷۷۴	۵۱۵	۸۰	۰,۴۲۶۸۱۶	۲۰۸	۳۹	۳۹	۲۵۲
			۸۱	۰,۴۲۵	۴۷۴	۴۰	۴۰	۲۱۴
			۸۲	۰,۴۲۴	۵۱۷	۴۱	۴۱	۳۴۶

با توجه به داده‌های جدول ۶، تعداد ۱۰ شعبه دارای کارایی ۱ شده‌اند و برای رتبه‌بندی این ۱۰ شعبه از روش کارایی اندرسون-پیترسون، کارایی سکستون و چارنز-کویر استفاده می‌کنیم. در ارزیابی‌ها به‌وسیله مدل‌های DEA، معمولاً تعداد واحدهای کارا بیش از یکی می‌باشد. از این رو باید آن‌ها را رتبه‌بندی کنیم. یکی از مدل‌های پیشنهادی در این زمینه توسط اندرسون و پیترسون ارائه گردید که به مدل AP معروف و در سال ۱۹۹۳ توسط افرادی با همین نام که به نتیجه‌ای مناسب رسیدند، ابداع شده است که به‌صورت زیر می‌باشد:

$$\begin{aligned} & \text{Min } \theta & (3) \\ & \text{s.t. } \sum_{\substack{j=1 \\ j \neq 0}}^n \lambda_j X_j \leq \theta X, \\ & \sum_{\substack{j=1 \\ j \neq 0}}^n \lambda_j Y_j \geq Y_o, \\ & \lambda_j \geq 0, \quad j = 1, \dots, n. \end{aligned}$$

در این مدل، هرچقدر مقدار بهینه‌ی تابع هدف بیشتر باشد، واحد تحت ارزیابی در رتبه‌ی بالاتری قرار می‌گیرد. جدول زیر نتایج کارایی اندرسون و پیترسون را برای ۱۰ شعبه بانک که در مرحله قبل کارا شده بودند نشان می‌دهد. برای به دست آوردن کارایی اندرسون پیترسون با توجه به شکل ۲، مدل زیر در نظر گرفته شده است که در آن، هدف، با لحاظ شدن متغیرهای میانی کارایی اندرسون پیترسون حساب شده است.

$$\begin{aligned} & \max \sum_{r=1}^s u_r y_{rp} \\ & \sum_{i=1}^m v_i x_{ip} = 1 \\ & \sum_{r=1}^s u_r y_{rj} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} \leq 0 \\ & \sum_{b=1}^o w_b z_{bj} - \sum_{i=1}^m v_i x_{ij} \leq 0 \\ & \sum_{r=1}^s u_r y_{rj} - \sum_{b=1}^o w_b z_{bj} \leq 0 \\ & u_r, v_i, w_b \geq 0, \quad j = 1 \dots n. \end{aligned} \tag{4}$$

کارایی که از مدل بالا به دست می‌آید حداکثر کارایی می‌باشد ولی با کارایی دومرحله‌ای به دست آمده از جدول ۶ تفاوت دارد. چون کارایی مرحله یک و دو مستقلاً حساب شده است، طبیعی است ولی برای اینکه ابرکارایی نهایی محاسبه شود برای هر DMU، کارایی و ابرکارایی مدل اندرسون-پیترسون محاسبه شده و جهت رتبه‌بندی و تشکیل ابرکارایی نهایی این دو مقادیر بر هم تقسیم شده‌اند و نتایج در جدول ۷ نشان داده شده است.

روش رتبه‌بندی چارنز-کوپر بر مبنای این نکته که هر DMU که بیشتر مورد ارجاع قرار گرفته است رتبه بالاتری دارد، استوار است. جدول ۸ نشان می‌دهد طی دو مرحله ارزیابی عملکرد ۱۲۱ شعبه بانک، هر DMU چند بار مورد ارجاع قرار گرفته است.

جدول ۷- ابر کارایی اندرسون و پیترسون برای رتبه‌بندی ۱۰ شعبه کارای بانک.

رتبه	ابر کارایی نهایی	ابر کارایی دومرحله‌ای مدل ۴	کارایی دومرحله‌ای مدل ۴	شعبه
۱	۲۶,۰۳۲	۲۶,۰۳۲	۱	۲۰۱
۶	۱,۱۱	۱,۰۴۸	۰,۹۴۴	۲۱۸
۷	۱,۱۰۶	۰,۰۸۳	۰,۰۷۵	۲۱۹
۴	۱,۷۱۶	۱,۷۱۶	۱	۲۲۱
۸	۱,۰۴۳	۰,۱۴۳	۰,۱۳۷	۲۵۳
۵	۱,۳۰۴	۰,۸۵۷	۰,۶۵۷	۲۶۵
۲	۶,۵۱	۲,۷۵۴	۰,۴۲۳	۳۸۲
۹	۱,۰۲۶	۰,۰۷۷	۰,۰۷۵	۴۹۹
۱۰	۱,۰۱	۰,۰۸۵	۰,۰۸۴	۵۳۰
۳	۲,۵۹۳۴	۰,۵۹۹	۰,۲۳۱	۵۳۷

جدول ۸- کارایی چارنز و کوپر برای رتبه‌بندی ۱۰ شعبه کارای بانک.

رتبه	تعداد ارجاعات دومرحله‌ای	شعبه
۴	۲۵	۲۰۱
۲	۲۸	۲۱۸
۳	۲۹	۲۱۹
۷	۲۰	۲۲۱
۴	۲۵	۲۵۳
۹	۱۳	۲۶۵
۱	۳۳	۳۸۲
۹	۱۳	۴۹۹
۶	۲۲	۵۳۰
۷	۲۰	۵۳۷

روش کارایی متقاطع در سال ۱۹۸۶ توسط سکستون ارائه شده است. در این روش عملکرد یک واحد تصمیم‌گیری با توجه به وزن‌های بهینه سایر واحدها مقایسه می‌شود و در یک جدول متقاطع ترسیم می‌شود.

جدول ۹- جدول متقاطع روش کارایی سکستون.

	DMU1	DMU2	...	DMUn
DMU1	θ_{11}	θ_{12}	...	θ_{1n}
DMU2	θ_{21}	θ_{22}	...	θ_{2n}
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
.	.	.	.	.
DMUn	θ_{n1}	θ_{n2}	...	θ_{nn}

انتخاب مقدار وزن‌ها در مدل برنامه‌ریزی خطی به گونه ایست که به واحد تحت بررسی اجازه می‌دهد که اندازه کارایی خود را نسبت به سایر واحدها حداکثر کند. سنجش کارایی هر واحد با بهترین مجموعه وزن‌هایی که توسط مدل محاسبه می‌گردد "کارایی ساده" نامیده می‌شود. کارایی ساده محاسبه شده برای واحد k (θ_{kk})، بر اساس وزن‌های دلخواه و مطابق با میل واحد k (م) محاسبه می‌گردد که با θ_{kj} نشان داده شده و کارایی متقاطع نام می‌گیرد. کارایی متقاطع، "ارزیابی همپایه" نیز نامیده می‌شود. به‌طور خلاصه می‌توان گفت که برای تمامی واحدها امکان محاسبه کارایی ساده و متقاطع

وجود داشته که حاصل عملیات ارائه‌دهنده ماتریس کارایی متقاطع است. θ_{kj} کارایی واحد j ام با استفاده از وزن‌های واحد k می‌باشد و از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\theta_{kj} = \frac{\sum_{r=1}^s u_r^k y_{rj}}{\sum_{i=1}^m v_i^k x_{ij}} \quad (5)$$

برای به دست آوردن امتیاز کارایی واحدها، میانگین ستون‌های ماتریس کارایی متقاطع با حذف عناصر روی قطر اصلی که همگی یک هستند، محاسبه می‌شود؛ به این ترتیب امتیاز کارایی واحدها را نشان می‌دهد.

$$e_k = \frac{\sum_{j \neq k} \theta_{jk}}{n-1} \quad (6)$$

جدول زیر کارایی متقاطع ۱۰ شعبه بانک که کارا شده بودند را نشان می‌دهد. برای به دست آوردن وزن‌ها جهت محاسبه کارایی متقاطع از مدل ۴ که مدل دومرحله‌ای است استفاده شده است.

جدول ۱۰- کارایی متقابل دومرحله‌ای برای رتبه‌بندی ۱۰ شعبه کارای بانک.

شعبه	۲۰۱	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۱	۲۵۳	۲۶۵	۳۸۲	۴۹۹	۵۳۰	۵۳۷
۲۰۱	۱	۰,۲۳۲	۰,۰۰۷	۰,۶۶۲	۰,۱۲۲	۰,۲۱۴	۰,۰۹۸	۰	۰,۰۰۸	۰,۰۶۷
۲۱۸	۰,۹۹۹	۱	۰,۰۵۲	۰,۹۹۹	۰,۵۲۱	۰,۶۲۳	۰,۴۶۲	۰,۰۰۱	۰,۰۵۵	۰,۳۰۶
۲۱۹	۰,۰۲۲	۰,۰۹۶	۱	۰,۰۴۵	۰,۶۵۶	۰,۰۵	۰,۱۴۲	۰,۰۱	۰,۹۰۳	۰,۲۶
۲۲۱	۰,۹۹۹	۰,۶۵۳	۰,۱۵۷	۱	۰,۴۵	۰,۱۸۸	۰,۲۹	۰,۰۰۴	۰,۱۹۹	۰,۳۷۶
۲۵۳	۰,۰۳۸	۰,۱۶	۰,۴۷۲	۰,۰۷۶	۱	۰,۰۸۴	۰,۲۳۲	۰,۰۰۱	۰,۴۷	۰,۴۰۵
۲۶۵	۰,۹۸۵	۰,۱۰۹	۰,۰۰۲	۰,۷۲۹	۰,۰۴۷	۱	۰,۰۳۶	۰	۰,۰۰۳	۰,۰۲۵
۳۸۲	۰,۹۹۹	۰,۰۷	۰,۰۱۹	۰,۱۹۵	۰,۰۳۹	۰,۰۳۹	۱	۰,۰۰۴	۰,۱۰۱	۰,۱۱۲
۴۹۹	۰,۰۳۷	۰,۰۰۲	۰,۰۰۰۶	۰,۰۰۷	۰,۰۰۱	۰,۰۰۱	۰,۰۳۵	۱	۰,۰۰۹	۰,۰۱۷
۵۳۰	۰,۰۲۶	۰,۱۰۹	۰,۹۷۲	۰,۰۵۲	۰,۷۲۱	۰,۰۵۷	۰,۱۶۳	۰,۰۰۹	۱	۰,۲۹۸
۵۳۷	۰,۳۹۸	۰,۲۵۸	۰,۱۱۸	۰,۵۳۱	۰,۲۹۳	۰,۰۶۷	۰,۱۲۲	۰,۰۰۱	۰,۵۸۵	۱
کارایی	۰,۵	۰,۱۸۷	۰,۱۹۹	۰,۳۶۶	۰,۳۱۶	۰,۱۴۷	۰,۱۷۵	۰,۰۰۲	۰,۲۵۹	۰,۲۰۷
رتبه	۱	۷	۶	۲	۳	۹	۸	۱۰	۴	۵

نکته مهم در جدول بالا این است که با استفاده از مدل ۴، کارایی هر واحد حداکثر می‌شود، ولی این مقدار لزوماً یک نیست که با تقسیم مقادیر هر ستون بر ماکزیمم کارایی مقادیر، که مربوط به همان DMU است، وزن آن در ستون موردنظر برای کل ستون در نظر گرفته شده است.

در دنیای واقعی، تصمیم‌گیرندگان، خود را محدود به یک روش تصمیم‌گیری نمی‌کنند و امکان دارد با استفاده از روش‌های مختلف، به نتایج مختلفی دست پیدا کنند. در این شرایط، فنونی برای تلفیق رتبه تکنیک‌ها پیشنهاد شده است که یکی از آن‌ها روش بردا است. هرگاه در استفاده از روش‌های گوناگون رتبه‌بندی، نتایج متفاوتی به دست آمد، از روش بردا برای رسیدن به یک رتبه‌بندی واحد استفاده می‌شود. این روش بر قاعده اکثریت استوار است. به منظور رتبه‌بندی واحدهای کارا با استفاده از روش بردا، اگر سطر بر ستون برتری داشت نماد M و اگر ستون بر سطر برتری داشت نماد X بیانگر ارجحیت می‌باشد. در پایان، مجموع بردهای هر سطح را در ستون وارد می‌کنیم و سطری که بیشترین برد را داشته باشد رتبه بالاتری به دست می‌آورد. با توجه به الگوریتم روش بردا، ابتدا با استفاده از داده‌های جداول ۷ و ۸ و ۹، رتبه‌بندی نهایی ۱۰ شعبه بانک را در جدول ۱۱ نشان می‌دهیم، سپس در جدول ۱۲ به مقایسه دو به دو شعب می‌پردازیم.

جدول ۱۱- مقایسه رتبه سه روش چارنز و کوپر، اندرسون و پیترسون، سکستون برای ۱۰ شعبه کارای بانک.

شعبه	رتبه روش	رتبه روش اندرسون و	رتبه روش چارنز و
	سکستون	پیترسون	کوپر
۲۰۱	۱	۱	۴
۲۱۸	۷	۶	۲
۲۱۹	۶	۷	۳
۲۲۱	۲	۴	۷
۲۵۳	۳	۸	۴
۲۶۵	۹	۵	۹
۳۸۲	۸	۲	۱
۴۹۹	۱۰	۹	۹
۵۳۰	۴	۱۰	۶
۵۳۷	۵	۳	۷

جدول ۱۲- رتبه‌بندی شعب با استفاده از روش بردا.

شعبه	تعداد برتری										
	۲۰۱	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۱	۲۵۳	۲۶۵	۳۸۲	۴۹۹	۵۳۰	۵۳۷	
۲۰۱	-	M	M	M	M	M	M	M	M	M	۹
۲۱۸	X	-	M	X	M	M	X	M	M	X	۵
۲۱۹	X	X	-	X	M	M	X	M	M	X	۴
۲۲۱	X	M	M	-	M	M	X	M	M	M	۷
۲۵۳	X	X	X	X	-	M	X	M	M	M	۴
۲۶۵	X	X	X	X	X	-	X	M	X	X	۱
۳۸۲	X	M	M	M	M	M	-	M	M	M	۸
۴۹۹	X	X	X	X	X	X	X	-	X	X	۰
۵۳۰	X	X	X	X	X	M	X	M	-	M	۳
۵۳۷	X	M	M	M	X	M	X	M	X	-	۵

به این ترتیب با توجه به جدول ۱۲ می‌توان به ترتیب شعب ۲۰۱، ۳۸۲، و ۲۲۱ را کاراترین شعب و بعد به‌طور مشترک شعب ۲۱۸ و ۵۳۷، به‌طور مشترک ۲۱۹ و ۲۵۳ و بعد از آن شعب ۲۶۵، ۴۹۹ و ۵۳۰ را کاراترین شعب در بین ۱۲ شعبه بانک شناخت. در جدول شماره ۶ به ترتیب کارایی و رتبه ۱۱ شعبه باقیمانده ذکر گردیده است.

۴- بحث و نتیجه‌گیری

رتبه‌بندی واحدهای تصمیم‌گیرنده، یکی از مهم‌ترین مفاهیم در تحلیل پوششی داده‌ها می‌باشد و سهم عمده‌ای از تحقیقات در زمینه DEA را به خود اختصاص داده است. در این مقاله، اطلاعات مربوط به ۱۲۱ شعبه یک بانک خصوصی جمع‌آوری شد و از طریق مدل CCR، مضربی ورودی محور طی دو مرحله، کارایی شعب مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد ۵۱ شعبه از ۱۲۱ شعبه در مرحله اول و ۱۸ شعبه نیز در مرحله دوم کارا شدند که در مجموع دو مرحله، ۱۰ شعبه بانک، کارای قوی تشخیص داده شد. در مرحله بعد، از سه روش کارایی سکستون، کارایی چارنز و کوپر، کارایی اندرسون و پیترسون جهت رتبه‌بندی ۱۰ شعبه کارا استفاده شد. با مشخص شدن رتبه این ۱۰ شعبه در هر روش، با استفاده از روش تصمیم‌گیری گروهی بردا، به رتبه‌بندی نهایی شعب پرداختیم. بدین ترتیب در این مقاله، ۱۲۱ شعبه از یک بانک خصوصی رتبه‌بندی شدند و برای هر شعبه مشخص شد که در جذب سرمایه و منابع (مرحله اول DEA) یا استفاده از منابع برای رسیدن به سود (مرحله دوم DEA) چقدر تا مقدار مطلوب فاصله دارند. در این پژوهش ما

متغیرهای ورودی، میانی و خروجی را قابل کنترل در نظر گرفتیم. برای پیشنهادهای آتی می توان متغیرهایی چون درجه شعبه را نیز به عنوان متغیر غیرقابل کنترل در نظر گرفت، به مدل اضافه نمود و با استفاده از مدل های مربوطه، رتبه بندی را انجام داد. همچنین رویکرد تحقیق حاضر، تحلیل شبکه از دیدگاه هم کارانه می باشد لذا برای تحقیقات آتی می توان با توجه به اهمیت استیج ها از دیدگاه غیرهمکارانه (رهبر-پیرو) جهت تحلیل شبکه استفاده نمود.

منابع انگلیسی

- Seiford, L. M., & Zhu, J. (1999). Profitability and marketability of the top 55 US commercial banks. *Management science*, 45(9), 1270-1288.
- Kao, C., & Hwang, S. N. (2014). Multi-period efficiency and Malmquist productivity index in two-stage production systems. *European journal of operational research*, 232(3), 512-521.
- Chen, Y., Cook, W. D., Li, N., & Zhu, J. (2009). Additive efficiency decomposition in two-stage DEA. *European journal of operational research*, 196(3), 1170-1176.
- Wang, Y. M., & Chin, K. S. (2010). Some alternative DEA models for two-stage process. *Expert systems with applications*, 37(12), 8799-8808.
- Kao, C., & Hwang, S. N. (2008). Efficiency decomposition in two-stage data envelopment analysis: An application to non-life insurance companies in Taiwan. *European journal of operational research*, 185(1), 418-429.
- Kao, C., & Hwang, S. N. (2011). Decomposition of technical and scale efficiencies in two-stage production systems. *European journal of operational research*, 211(3), 515-519.
- Azadeh, A., Saberi, M., & Anvari, M. (2010). An integrated artificial neural network algorithm for performance assessment and optimization of decision making units. *Expert systems with applications*, 37(8), 5688-5697.
- Azadeh, A., Saberi, M., Moghaddam, R. T., & Javanmardi, L. (2011). An integrated data envelopment analysis-artificial neural network-rough set algorithm for assessment of personnel efficiency. *Expert systems with applications*, 38(3), 1364-1373.
- Sreekumar, S., & Mahapatra, S. S. (2011). Performance modeling of Indian business schools: a DEA-neural network approach. *Benchmarking: An international journal*, 18(2), 221-239.
- Ülengin, F., Kabak, Ö., Önsel, S., Aktas, E., & Parker, B. R. (2011). The competitiveness of nations and implications for human development. *Socio-Economic planning sciences*, 45(1), 16-27.
- Wu, J., Liang, L., Yang, F., & Yan, H. (2009). Bargaining game model in the evaluation of decision making units. *Expert systems with applications*, 36(3), 4357-4362.
- Vaninsky, A. (2004). Combining data envelopment analysis with neural networks: Application to analysis of stock prices. *Journal of information and optimization sciences*, 25(3), 589-611.
- Mostafa, M. M. (2009). A probabilistic neural network approach for modelling and classifying efficiency of GCC banks. *International journal of business performance management*, 11(3), 236-258.
- Wu, D. D., Yang, Z., & Liang, L. (2006). Using DEA-neural network approach to evaluate branch efficiency of a large Canadian bank. *Expert systems with applications*, 31(1), 108-115.
- Liao, H., & Li, Z. (2008). Multiobjective design of equivalent accelerated life testing plans. *International journal of reliability, quality and safety engineering*, 15(06), 515-538.
- Samoilenko, S., & Osei-Bryson, K. M. (2010). Determining sources of relative inefficiency in heterogeneous samples: Methodology using Cluster Analysis, DEA and Neural Networks. *European journal of operational research*, 206(2), 479-487.
- Çelebi, D., & Bayraktar, D. (2008). An integrated neural network and data envelopment analysis for supplier evaluation under incomplete information. *Expert systems with applications*, 35(4), 1698-1710.
- Emrouznejad, A., & Shale, E. (2009). A combined neural network and DEA for measuring efficiency of large scale datasets. *Computers & industrial engineering*, 56(1), 249-254.

